

Membră a
E★U★R★E★L

Nr. ieșire: 111 / 7 noiembrie 2015

Stimată Doamnă/ Stimate Domnule Director/Director General/Președinte,

Prin prezenta vă comunicăm **Calendarul** pentru

CURSUL „Piața de energie electrică”

Lector: Prof.dr.ing.Victor Vaida

Modul de desfasurare:

Locul: Cursul se derulează în București, la sediul SIER. Cursul se poate desfășura și în țară, la sediul unui beneficiar, dacă se înscriu minimum 10 cursanți.

Durata cursului: 4 zile (în fiecare 4-5 ore predare și discuții), începând, în fiecare zi, cu ora 14.

Perioada de desfășurare a Cursului:

Seria 1 : 2016, data va fi anunțată în timp util

Seria 2 : 2016, data va fi anunțată în timp util

Seria 3 : 2016, data va fi anunțată în timp util

Cursul se va desfasura la datele de mai sus numai dacă se vor **înscris minimum 10 cursanți cu 10 zile înainte de data de începere a seriei respective.**

Dacă cursul se organizează la sediul unui beneficiar, data de începere a cursului va fi convenită cu beneficiarul respectiv.

Finalizarea cursului: Participanții vor primi la finalizarea cursului o Diplomă de Participare la Curs, emisă de SIER.

Taxe de Participare pentru o persoană: 800 lei + TVA

Suport de curs: Cartea: **PIAȚA DE ENERGIE ELECTRICĂ. Crearea, funcționarea și dezvoltarea pieței de energie electrică în România**, Editura AGIR. 2014. Autori: Victor Vaida, Nicolae Coroiu

Conținutul cursului

ZIUA 1

1. INTRODUCERE

2. CONTEXTUL LEGISLATIV ÎN SPRIJINUL CREĂRII, DEZVOLTĂRII ȘI FUNCȚIONĂRII PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ

2.1. Legislația europeană

2.1.1. Directiva 92/1996/EC

2.1.1.1. Obligații de serviciu public

2.1.1.2. Capacități de producere a energiei electrice

2.1.1.3. Operatorul de transport și sistem (OTS)

2.1.1.4. Operatorul de distribuție

2.1.1.5. Separarea și transparența înregistrărilor contabile

2.1.1.6. Organizarea accesului la sistem

- 2.1.1.7. Deschiderea pieței de energie electrică
- 2.1.1.8. Recuperarea costurilor eşuate
- 2.1.1.9. Linii directe
- 2.1.2. Directiva 54/2003/EC
  - 2.1.2.1. Obligații privind serviciul public și protecția consumatorilor
  - 2.1.2.2. Monitorizarea siguranței în alimentare
  - 2.1.2.3. Reglementări tehnice
  - 2.1.2.4. Producerea energiei electrice
  - 2.1.2.5. Operatorul de transport și sistem (OTS)
  - 2.1.2.6. Operatorul de distribuție
  - 2.1.2.7. Operator combinat
  - 2.1.2.8. Organizarea accesului la rețea
  - 2.1.2.9. Deschiderea pieței
  - 2.1.2.10. Autorități de reglementare
- 2.1.3. Directiva 72/2009/EC[25], privind reguli comune ale pieței interne de energie electrică.
  - 2.1.3.1. Obligații privind serviciul public și protecția consumatorilor
  - 2.1.3.2. Promovarea cooperării regionale
  - 2.1.3.3. Producerea energiei electrice
  - 2.1.3.4. Separarea sistemelor de transport și a operatorilor de transport și de sistem
  - 2.1.3.5. Autorități de reglementare
  - 2.1.3.6. Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare în Domeniul Energiei
- 2.2. Considerații privind unele prevederi ale directivelor UE referitoare la dezvoltarea pieței de energie electrică a ue și naționale
  - 2.2.1. Separarea de proprietate a Operatorului de Transport și de Sistem (TSO)
  - 2.2.2. Investițiile din țări în TSO
  - 2.2.3. Regimul de excepții pentru noi elemente de infrastructură de transport realizate prin investiții private
  - 2.2.4. Planificarea investițiilor în rețelele de transport
  - 2.2.5. Transparența pieței
  - 2.2.6. Funcțiile și independența reglementatorilor naționali
  - 2.2.7. Obligațiile de serviciu public
- 2.3. Legislația națională

3. ADMINISTRAREA PIEȚEI ANGRO DE ENERGIE ELECTRICĂ

- 3.1. Administrarea pieței angro de energie electrică în conformitate cu vechiul Cod Comercial
  - 3.1.1. Piața Anglo de energie electrică
    - 3.1.1.1. Piața reglementată
    - 3.1.1.2. Piața concurențială
    - 3.1.1.3. Piața SPOT
  - 3.1.2. Tranzacțiile pe Piața Anglo de energie electrică
- 3.2. Administrarea Pieței Anglo de energie electrică în conformitate cu noul Cod Comercial
  - 3.2.1. Contextul legislativ al noului Cod Comercial
  - 3.2.2. Noua platformă de tranzacționare pentru Piața Anglo de energie electrică
- 3.3. Reforma pieței de energie electrică

ZIUA 2

4. PIAȚA CONTRACTELOR BILATERALE

- 4.1. Piața contractelor bilaterale
  - 4.1.1. Contracte de vânzare-cumpărare
  - 4.1.2. Contractele de opțiune
  - 4.1.3. Contracte reglementate pentru managementul congestiilor interne
  - 4.1.4. Contracte de import și export de energie electrică
- 4.2. Piața centralizată a contractelor bilaterale – PCCB
  - 4.2.1. Piața Centralizată pentru contracte bilaterale de energie electrică atribuite prin licitație publică
    - 4.2.1.1. Condițiile privind participarea la tranzacționare pe piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică
    - 4.2.1.2. Ofertarea, tranzacționarea și stabilirea prețului de adjudecare

4.2.2. Piața Centralizată pentru Contracte Bilaterale de energie electrică cu Negociere Continuă - PCCB-NC

- 4.2.2.1. Ofertele inițiatore
- 4.2.2.2. Ofertele de răspuns
- 4.2.2.3. Garanția financiară de participare la licitație
- 4.2.2.4. Înscrierea participanților și organizarea licitațiilor
- 4.2.2.5. Desfășurarea sesiunilor de licitație
  - 4.2.2.5.1. Etapa de licitare
  - 4.2.2.5.2. Etapa de negociere continuă
  - 4.2.2.5.3. Încheierea sesiunii de licitație

4.2.3. Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică PC-OTC

4.2.4. Piața de energie electrică pentru clienți mari – PMC

5. PIAȚA PENTRU ZIUA URMĂTOARE – PZU

- 5.1. Introducere
- 5.2. Modul de realizare a ofertelor
- 5.3. Calculul prețurilor energiei electrice pe PZU
- 5.4. Procesul de ofertare pentru PZU
- 5.5. Procesul de ajustare (matching) pentru PZU
- 5.6. Programarea pe piața de energie electrică
- 5.7. Decontarea tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare
- 5.8. Modalități de constituire a garanțiilor
- 5.9. Direct Debit
- 5.10. Circuitul informațional al PZU
- 5.11. Concluzii privind administrarea și funcționarea PZU

6. PIAȚA DE ECHILIBRARE - PE

- 6.1. Introducere
- 6.2. Procesul de tranzacționare și operare pe Piața de Echilibrare
- 6.3. Părțile responsabile cu echilibrarea - PRE
- 6.4. Programarea energiei electrice pe Piața de Echilibrare
- 6.5. Decontarea dezechilibrelor pe Piața de Echilibrare
- 6.6. Selectarea Energiilor de Echilibrare
  - 6.6.1. Selectarea Energiilor de Echilibrare corespunzătoare reglajului secundar
  - 6.6.2. Selectarea Energiilor de Echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid
  - 6.6.3. Selectarea Energiilor de Echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent
- 6.7. Calculul cantităților de Energie de Echilibrare
- 6.8. Piața de Echilibrare și siguranța funcționării SEN
  - 6.8.1. Realizarea echilibrului producție-consum în perioada 2000-2005, pe baza vechiului Cod Comercial
  - 6.8.2. Realizarea echilibrului producție-consum după anul 2005, pe baza noului Cod Comercial
  - 6.8.3. Echilibrarea producție-consum în contextul producerii de energie electrică din surse regenerabile de energie

7. PIAȚA CENTRALIZATĂ A SERVICIILOR DE SISTEM TEHNOLOGICE – PCSST

- 7.1. Serviciile de sistem
  - 7.1.1. Prezentarea Serviciilor de Sistem
    - 7.1.1.1. Introducere
    - 7.1.1.2. Serviciul de Sistem
    - 7.1.1.3. Calitatea serviciilor de sistem
    - 7.1.1.4. Siguranța în funcționare
- 7.2. Piața Centralizată a Serviciilor de Sistem Tehnologice (PCSST)
  - 7.2.1. Prezentarea de serviciilor de sistem tehnologice
    - 7.2.1.1. Introducere
    - 7.2.1.2. Servicii Tehnologice de Sistem utilizate pentru a asigura stabilitatea frecvenței
    - 7.2.1.3. Rezerva de reglaj primar
    - 7.2.1.4. Rezerva de reglaj secundar
    - 7.2.1.5. Rezerva de reglaj terțiar rapid

- 7.2.1.6. Rezerva de reglaj terțiar lent
- 7.2.1.7. Serviciile Tehnologice de Sistem utilizate pentru a asigura stabilitatea tensiunii
- 7.2.1.8. Servicii Tehnologice de Sistem utilizate pentru a asigura restaurarea funcționării SEN la rămânerea fără tensiune, în cazul unor avarii extinse sau al unui colaps de sistem.
- 7.2.2. Asigurarea serviciilor tehnologice de sistem
  - 7.2.2.1. Introducere
  - 7.2.2.2. Reglajul primar de frecvență
  - 7.2.2.3. Reglajul secundar frecvență-putere
  - 7.2.2.4. Asigurarea rezervei de putere activă
  - 7.2.2.5. Asigurarea puterii reactive în banda secundară de reglaj a tensiunii
  - 7.2.2.6. Asigurarea restaurării SEN
  - 7.2.2.7. Indicatorii de concentrare pe piața serviciilor de sistem tehnologice
- 7.3. Servicii de sistem funcționale
  - 7.3.1. Introducere
  - 7.3.2. Conducerea operativă prin dispecer a SEN
    - 7.3.2.1. Introducere
    - 7.3.2.2. Structura conducerii operative prin dispecer a SEN
    - 7.3.2.3. Informații necesare pentru activitatea de conducere operativă

ZIUA 3

8. PIAȚA DE ALOCARE A CAPACITĂȚILOR DE INTERCONEXIUNE INTERNAȚIONALĂ

- 8.1. Introducere
- 8.2. Caracteristicile Pieței de alocare a capacităților de transport
- 8.3. Licitarea pentru alocarea capacității de interconexiune
- 8.4. Licitarea pe termen lung (anuală și lunară), de capacitate pe liniile de interconexiune
  - 8.4.1. Etapele de desfășurare a licitației pe termen lung
    - 8.4.1.1. Determinarea și publicarea capacității disponibile de interconexiune
    - 8.4.1.2. Elaborarea, transmiterea și depunerea ofertelor
    - 8.4.1.3. Alocarea capacităților
    - 8.4.1.4. Publicarea rezultatelor
  - 8.4.2. Transferul capacității câștigate în urma licitațiilor anuale și lunare
  - 8.4.3. Licitările zilnice și intrazilnice de capacitate pe liniile de interconexiune
  - 8.4.4. Etape de desfășurare a licitațiilor zilnice și intrazilnice de capacitate pe liniile de interconexiune
  - 8.4.5. Particularități ale pieței de alocare de capacitate pe liniile de interconexiune a SEN cu sistemele vecine

9. PIAȚA CERTIFICATELOR VERZI - PCV

- 9.1. Energia verde
- 9.2. Legislația europeană și națională privind promovarea producției de energie electrică din resurse regenerabile (E-RSE) și funcționarea PCV
  - 9.2.1. Cadrul legislativ european
  - 9.2.2. Cadrului legislativ național
    - 9.2.2.1. Legislația primară
    - 9.2.2.2. Legislația secundară
  - 9.2.3. Administrarea și funcționarea PCV
  - 9.2.4. Producția de energie electrică din SRE

10. PIAȚA DE CAPACITĂȚI

- 10.1. Introducere
- 10.2. Piața de capacități în SEN
- 10.3. Piața de capacități la nivel regional

ZIUA 4

11. PIAȚA INTRAZILNICĂ

- 11.1. Introducere
- 11.2. Regulamentul de organizare și funcționare PI
- 11.3. Planul de acțiune privind lansare, extinderea și evoluția pieței Intrazilnice de energie electrică pentru anii 2011 – 2012
- 11.4. Ghidul participantului la Piața Intrazilnică
- 11.5. Procedura privind funcționare a Pieței Intrazilnice de energie electrică
  - 11.5.1. Documente de referință
  - 11.5.2. Tipuri de oferte
  - 11.5.3. Formatul ofertelor
  - 11.5.4. Introducerea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PI
  - 11.5.5. Organizarea și desfășurarea sesiunilor de tranzacționare
    - 11.5.5.1. Organizarea sesiunilor de tranzacționare
    - 11.5.5.2. Desfășurarea sesiunilor de tranzacționare
- 11.6. Realizări pe piața Intrazilnică

12. PIAȚA EUROPEANĂ DE ENERGIE ELECTRICĂ

- 12.1. Platforme de tranzacționare a energiei electrice în Europa
  - 12.1.1. Piața scandinavă a energiei electrice
  - 12.1.2. Piața daneză a energiei electrice
  - 12.1.3. Piața finlandeză de energie electrică
  - 12.1.4. Piața norvegiană de energie electrică
  - 12.1.5. Piața suedeză de energie electrică
  - 12.1.6. Piața franceză de energie electrică
  - 12.1.7. Piața germană de energie electrică
  - 12.1.8. Piața austriacă de energie electrică
  - 12.1.9. Piața cehă de energie electrică
  - 12.1.10. Piața italiană de energie electrică
- 12.2. Rezultate pe piața europeană de energie electrică
  - 12.2.1. Evoluția prețurilor la energia electrică

13. BURSA DE ENERGIE ELECTRICĂ

- 13.1. Bursa de energie electrică românească
- 13.2. Bursa financiară pe piața de energie

*

*   *

Alte detalii referitoare la Cursurile de mai sus vor putea fi obținute de pe website-ul SIER (www.sier.ro) sau prin telefon (021.206.1229 ; 0722.361.954 - Dl.dr.ing. Vatră Fănică).

De asemenea, vă rugăm să aveți amabilitatea să transmiteți prezentul ANUNȚ tuturor persoanelor care credeți că ar putea fi interesate de subiectele la care se referă. Vă mulțumim anticipat pentru ajutor/srijin !

Cu deosebită stimă,

Director Executiv & Secretar General al SIER

Dr.ing. Fănică Vatră

